

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarneri pillugit inatsit (Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi malittarisassat il.il. nutarterneqarnerat) pillugu siunnersuummut missingiutip Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Naleraq, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Pipaluk Olsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Iddimanngiiu Jensen Bianco, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut

UKA2025-mi ulloq 2. oktober siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Eqqartuussivinni sulisoqarnikkut nukissat atorneqarsinnaasut annertusarniarlugit piffissarlu sulianik ingerlatsinermut atorneqartartoq sivikillisinniarlugu allannguutit arlallit ingerlanneqarnissaat siunnersuummi siunertarineqarpoq. Danmarkimi eqqartuussisarnermik inatsimmut pisariillisaatit arlallit Naalakkersuisunit Kalaallit Nunaanni aamma atuutilersissallugit naleqquttutut nalilerneqartut allannguutitut tunngavigineqarput. Inatsimmi allannguutit ilaat 2024-imi ukiakkut Inatsisartunit akuersissutigineqareerput.

Taamaalilluni allannguutit sinneri Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinni piffissap sulianik ingerlatsinermut atorneqartartup eqaannerulersinneqarnissaanut peqataaqataasinnaasutut nalilerneqartut pisariaqarneratut annertussuseqartut siunnersuutikkut matumani pineqartukkut atuutsinneqalissapput. Tamatuma saniatigut eqqartuussiveqarfimmi sullissisut suliatik pillugit ilinniarsimanerisa annertusarneqarnissaanut suleqatigiissitamit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnek pillugu Siunnersuisoqatigiinnit pilersinneqartumit kaammattuummik ataatsimik siunnersuut imaqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuutikkut siunertarineqartoq siunnersuutip siullermeerneqarnerani taperserluarneqarpoq.

Inatsisartulli ataatsimiittarfianni oqallinnermi siunnersuutip kalaallisut nutserneqarnera amigaateqartoq uparuarneqarpoq. Taamatuttaaq allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu kingunerisassat siunnersuummi amigartumik allaaserineqartut oqaatigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut ingerlateqqitassanngortitsisarnernut killiliussap atuutsinneqalernissaanik siunnersuut nangaanartortaartoq oqaatigineqarpoq, taanna malillugu ilaatigut saqitsaanermik suliat Nunatsinni Eqqartuussivimmit eqqartuussutigineqartut aatsaat piumasaqaatinut annerpaamik aningaasanik 50.000 kr.-inik naleqartunut tunngagunik Ingerlatitseqqinnissamik Aalajangiisartut akuersissuteqarnerisigut naammagittaalliutigineqarsinnaassallutik.

Aammattaaq eqqartuussisooqataasut eqqartuussinerni il.il. peqataasarneranni killiliinissamik siunnersuut nangaanartortaartoq oqaatigineqarpoq, tassa Kalaallit Nunaanni oqaatsinik kulturimillu ilisimasaqartunik eqqartuussinerni peqataasoqartarnissaa pingaartinneqarmat.

Taamattaaq unnerluussutip taamaatiinnarneqarnissaanut aamma unnerluussutip tunuartinneqarneranik allanngortitsitsinissamut piffissaliussap massakkut qaammatinit 3-nit qaammatinit 4-nut sivitsorneqarnissaanik siunnersuutigineqartoq imminut assortuussorinartooq oqaatigineqarpoq, tassami siunnersuummi siunertarineqarmat allaffissornerup pisariillisarneqarlunilu oqilisaaffigineqarnissaa.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit piviusunngortinneqarneranni aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutitaani nassuiaatigineqartassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnera pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqartussaanngitsut Naalakkersuisunit siunnersuummi nalunaarneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuut killilimmik aningaasartuuteqarnerunermik nassataqartussatut naatsorsuutigineqartoq inatsisinik atuutsitsinermut ministereqarfimmit nalilerneqartoq, taakkulu inatsisinik atuutsitsinermut ministereqarfimmut aningaasaqarnikkut atugassanngortinneqartut iluini akilerneqarsinnaasuttut nalilerneqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummut oqaaseqaatai

Eqqartuusseqataasartunik atuinerup killilersorneqarnissaanik siunnersuutigineqartut siullermeerinninnermi oqallisigineqarnerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamatuttaaq tusarniaaffigineqartut arlallit, soorlu assersuutigalugu Advokatrådet, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia aammalu Nunatta Illersuisuunera, assingusunik isumakuluuteqarlutik oqaatigigaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Inatsisinik atuutsitsinermut ministereqarfiup isumakuluutitut taakkununga akissutaa ataatsimiititaliap maluginiarpaa, tassani ilaatigut oqaatigineqarluni suliassaq unnerluutigineqartumut immikkut sunniuteqartumik pingaaruteqassasoq eqqartuussivimmit nalilerneqaraangat eqqartuussisooqataasartut peqataanissaasa eqqartuussivimmit aalajangerneqarsinnaanerata allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqanngitsaq. Taamatuttaaq inatsisinik atuutsitsinermut ministereqarfiup oqaatigaa eqqartuussisooqataasartut pinerluttulerinnermi suliani peqataasarnerannik apeqqut Naalakkersuisut Nunatsinni Eqqartuussisut peqatigiiffiannut oqaloqatigiissutigisimagaat, taakkulu oqaatigigaat allannguinerup iluaqutissartai nangaanartuusinnaasunit annertunerusut. Pingaartumik suliani annikinnerni, assersuutigalugu hashimik gramialunnik tigummiaqarnermi, eqqartuussisooqataasartut peqataasussaannginnerisigut sulisoqarnikkut nukissatigut sipaarutaasinnaasut pingaartinneqarsimapput, soorluttaaq tamanna eqqartuussivimmit

pissutissaqarsorineqarpat eqqartuussisooqataasartunik ivertitsinissamut suli periarfissaqassasoq. Kiisalu inatsisinik atuutsitsinermut ministereqarfiup tamatuminnga siunnersuummut ilanngussaq 3-mi oqaatigineqartutut naliliinera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Aappaattut siunnersuutip kalaallisuunngortinneqarnera pillugu inatsisartut ataatsimiittarfianni oqallinnerit ataatsimiititaliamit maluginiarneqarput. Tamatumani oqaasiliornerit ilaat naammagineqanngitsut oqaatigineqarpoq. Assersuutitut saqqummiunneqarpoq "civile", kalaallisuani ima nutserneqarsimasoq "inuit sakkutuujunngitsut" ("folk som ikke er soldater"). Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip kalaallisut oqaasertaasa iluarsaanneqarnissaannik pisariaqartitsineq ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarpoq oqaatigineqarlunilu saqitsaannermik suli at pillugit oqariaaseq "saqitsaannerit" eqqartuussisarnermik inatsimmi atuuttumi atorneqartoq.

Pingajuattut unnerluussutip taamaatiinnarneqarnissaanut aamma unnerluussutip tunuartinneqarneranik allanngortitsitsinissamut piffissaliussap massakkut qaammatinit 3-nit qaammatinut 4-nut sivitsorneqarnissaanik siunnersuutigineqartoq pillugu oqallinnerit ataatsimiititaliamit maluginiarneqarput. Tassunga atatillugu piffissaliussap sivitsorneqarneratigut unnerluussummik tunuartsitsinernut tunngatillugu aalajangiinerit pillugit oqartussat naammagittaalliutinik suliarinninnissamut kukkunerusunnaasunillu iluarsiinissamut piffissaqarnerulissasut siunnersuummi oqaatigineqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Tamanna tunngavigalugu piffissaliussamik sivitsuineq innuttaasut inatsisitigut illersugaanerannut qaffassaaqataassasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Naggasiullugu eqqartuussiviit sulianik pilertortumik pisariaqarneratullu pitsaassuseqartumik suliarinninnissamut pitsaanerpaamik atugassaqartinneqarnissaannik siunnersuutikkut pingaarnertut anguniagaq ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.
- Inatsisip oqaasertaasa nassuiaatillu kalaallisuunngortinneqarnerisa iluarsaanneqarnissaat sulissutigeqqullugu ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit Naalakkersuisut kaammattorneqarput, taamaalilluni kalaallisut oqaasertat atuaruminarnerullutillu eqqorneroqqullugit.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnil-
luni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Aqqalu C. Jerimiassen
Siulittaasoq

Kuno Fencker
Siulittaasup tullia

Pipaluk Olsen

Iddimanngiiu Bianco

Anders Olsen